

Inleiding

Toneelgroep De Appel (De Appel) is een middelgroot toneelgezelschap, dat voornamelijk klassiek en eigentijds toneelrepertoire speelt in zijn eigen theater, maar ook in beperkte mate de landelijke schouwburgen en vlakkevloertheaters bespeelt. De Appel heeft de afgelopen periode een nieuwe beleidslijn ingezet, bestaande uit een aantal 'megaproducties' (voorstellingen van 9 uur of meer), gecombineerd met randprogrammering, met daarnaast kleinere voorstellingen. De Appel is ook betrokken bij de StadstheaterUnie Den Haag (zie aldaar).

De Appel ontvangt momenteel een structurele subsidie van de gemeente van €1.902.750 en van het rijk van €323.207. Voorts ontvangt De Appel deze periode een bedrag van €35.515 uit het Actieplan Cultuurbereik voor talentontwikkeling.

Voor de komende periode 2009-2012 wordt bij de gemeente continuering van de huidige subsidie gevraagd en bij het rijk €520.406. De extra subsidie bij het rijk van €204.151 wordt gevraagd om de organisatie te versterken, te weten voor de uitbreiding van het ensemble van acht naar elf spelers (€177.851) en voor uitbreiding van de organisatie op het gebied van de publiciteit en de publieksorganisatie (€26.300). Deze extra aanvraag wordt in eerste instantie bij het NFPK+ ingediend vanwege de onevenwichtige verhouding van de subsidie tussen gemeente en rijk, maar De Appel doet op beide overheden een beroep om zich over deze verhoging te buigen.

Beoordeling

De Appel is een uitgesproken Haags gezelschap dat grote landelijke bekendheid geniet en een unieke plaats heeft in het theaterlandschap. Als middelgroot gezelschap wil het een breed publiek bereiken met klassiek en eigentijds repertoire. Naast de voorstellingen in het eigen Appeltheater wordt op beperkte schaal door het land getoerd. Ook het Oerol Festival is een vaste speelplek geworden. Op deze manier wil het gezelschap nieuw publiek interesseren voor de producties in het eigen Appeltheater. Drie pijlers zijn belangrijk voor het bestaan en de ontwikkeling van het gezelschap: het eigen Appeltheater, het eigenzinnige en ervaren ensemble en het trouwe, 'eigen' publiek. Een publiek dat voor de helft uit Den Haag en voor de andere helft uit heel Nederland toestroomt.

Het gezelschap ondergaat momenteel een proces van verandering en vernieuwing. Dit proces is in de huidige kunstenplanperiode in gang gezet en zal de komende periode gecontinueerd worden. De Appel wil zich de komende vier jaar richten op twee grote producties (analoog aan de twee reeds uitgebrachte marathonvoorstellingen). De voorstellingen van De Appel zullen vergezeld gaan van kleinere voorstellingen als opmaat naar deze grote productie en een randprogrammering om het publiek (nog) meer te betrekken bij de producties. De Appel wil de samenwerking met buitenlandse kunstenaars continueren en zich ook richten op andere landen dan alleen Zuid-Afrika.

De Commissie is enthousiast over de verrichtingen van De Appel. De afgelopen beleidsperiodes heeft het gezelschap zich op zeer inspirerende wijze veerkrachtig getoond. Met de megaproducties Tantalus en Odysseus heeft het gezelschap een unieke plaats in het Nederlandse theaterlandschap heroverd. Het eigen Appeltheater speelt daarin een belangrijke rol, het zorgt ervoor dat De Appel voorstellingen kan maken die door geen enkel ander gezelschap gemaakt kunnen worden. Daarmee is De Appel niet alleen voor Den Haag, maar voor heel Nederland een grote publiekstrekker.

De Appel toont zich in zijn plan betrokken bij veranderingen in de stad en in de maatschappij, een betrokkenheid die mede tot uiting komt in de randprogramma's. Ook Haagse scholen worden betrokken bij de grote projecten. Met het Filmhuis Den Haag, Kosmopolis, Korzo en het Residentie Orkest wordt samengewerkt en jonge kunstenaars die nog op de opleidingen zitten worden uitgenodigd hun werk te tonen. Ook de internationale samenwerking met schrijver en regisseur Mike van Graan, die in het kader van het 'artist-in-residence' programma van Kosmopolis in Den Haag verblijft, wordt door de Commissie als waardevol gezien.

De Commissie onderschrijft dat het Appeltheater van cruciaal belang is voor het gezelschap. De wens van De Appel om het pand waarin het huist aan te passen aan de eisen van deze tijd, alsmede de capaciteit te vergroten, lijkt de Commissie een reële wens. De Commissie hoopt dat de gemeente zich wil buigen over de huisvestingssituatie van De Appel.

Over de plannen van de StadstheaterUnie om via het op te richten Productiehuis in gezamenlijkheid jonge regisseurs binnen te halen is de Commissie minder enthousiast (zie aldaar). De Commissie is van mening dat de vernieuwing en verjonging van het gezelschap nadrukkelijker uit het gezelschap zelf zou moeten voortkomen.

Het verzoek voor een subsidieverhoging van €204.151 voor de uitbreiding van het ensemble van acht naar elf spelers en van de publiciteit/publieksorganisatie (€26.300) wordt in eerste instantie bij het NFPK+ ingediend, maar op beide overheden wordt een beroep gedaan om zich hierover te buigen. De Commissie acht deze subsidieverhoging reëel, maar geeft gezien de geschetste onevenwichtigheid in subsidiëring tussen rijk en gemeente hieraan geen prioriteit. Omdat de Commissie van mening is dat het herhaalde -en bescheiden- verzoek voor uitbreiding van de publiciteit/publieksorganisatie dit keer wel dient te worden gehonoreerd, adviseert de Commissie de gemeente in ieder geval €26.300 toe te voegen aan de huidige subsidie.

Conclusie en advies

De Commissie is enthousiast over het beleidsplan van Toneelgroep De Appel. De Commissie adviseert de huidige subsidie van €1.902.750 te verhogen met een bedrag van €26.300 voor de publieksuitbreiding, onder de voorwaarde dat ook de rijkssubsidie op minimaal hetzelfde niveau gehandhaafd blijft.

Daarnaast adviseert de Commissie het College om wensen van De Appel met betrekking tot de huisvesting te bestuderen en er zoveel mogelijk aan tegemoet te komen.